

MEZHEBİMİZ

Nureddin Yıldız'ın 09.01.2011 tarihli (128.) Hayat Rehberi Dersi'dir.

Bismillahirrahmanirrahim

Elhamdulillahirabbilalemin vesallallahu vesellem ala seyyidina Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ecmain.

Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz ashâbını, usta çırak yöntemi ile yetiştirdi.

Aziz kardeşler, değerli dostlar

Allah Teâlâ kullarına hidayeti, doğruyu öğretmeyi murat ettiği zaman bildiğimiz gibi peygamber gönderiyor. Peygamberler herhangi bir eğitimden geçerek veya belirli bir imtihanı, barajı atlayarak peygamberler olmuyorlar. Allah Teâlâ kimi murat ediyorsa, nesiller öncesinden onu hazırlıyor ve Allah'ın dilemesi ile Allah'ın muradı ile insanlardan biri peygamber oluyorlar. On binlerce peygamber bu şekilde nübüvvet makamının sahibi oldular. Peygamberleri de Allah-u Teâlâ, Cebrail isimli meleği ile öğretiyor, eğitiyor.

Sevgili peygamberimiz sallallahu aleyhi ve sellem bildiğimiz gibi Cebrail aleyhisselam ile Hira dağında bulunduğu bir esnada ilk defa karşılaştı. İlk talimatını, okuma emrini o dağda iken aldı. Yirmi üç yıl Cebrail aleyhisselam Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimize geldi. Allah neyi öğretmek istedi ise onu peygamber sallallahu aleyhi ve sellem öğretti. Ya getirdiği bir Kur'an ayeti oldu ya sorulan bir soruya cevap olarak bir emir getirdi veya bir konuda peygamber sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin ne yapması gerektiğini ona öğretti. Bazen de Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz kalbine gelen tuluatlarla ne yapması gerektiğini öğrendi.

Allah, peygamberlerini insanların hidayet yolunu açmak, insanların niçin yaratıldıklarını, ne yapmaları gerektiğini öğretmek için göndermiştir dedik. Peygamber efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem insanların arasında yirmi üç yıl peygamber olarak bulundu. Bunun tam anlamı şudur: Yirmi üç yıldık, yirmi dört saatlik programında sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, öğretmenlik yaptı. **Kendisine Allah'ın öğrettiği her şeyi etrafındakilere öğretti.** Bu öğretme sürecini pek çoğumuz çocuklarımıza bile öğretecek kadar biliyoruz. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz kendisine bir ayet gelince etrafındakileri topladı "Allah böyle buyuruyor, bu da filan surenin filan ayeti" dedi. Sonra bazen gördüğü olayda "bu işi bir daha böyle yapmayın, bunun doğrusu budur" dedi. Veya yeni oluşturduğu bir işte "bundan sonra şöyle yapacaksınız, Allah bundan memnun olur, bundan memnun olmaz" dedi. Ne yiyeceklerini, ne içeceklerini bizzat öğretti. Yirmi üç yıllık bu zaman diliminde Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz, şimdiki gibi Kur'an kursuna, imam-hatip lisesine, medreseye filan insanları çağırmadı. Seminer, eğitim çalışması gibi, konferans gibi bizim bildiğimiz kavramlar o zamanlar kullanılmıyordu. Ashab-ı Kiramını yüzde yüz, ama tam yüzde yüz çekirdekten yetiştirdi. Onun etrafında pervaneler gibi döndü Ashab-ı kiram. Ne yapılacağını, nasıl uyunacağını, nasıl yatılacağını, hangi yemeğin yeneceğini, kaşık kullanıyorsa kaşığın, çatal kullanıyorsa çatalın, ne kullanıyorsa artık onu nasıl kullanacağını, suyu nasıl içeceğini, namazı nasıl kılacağını, orucu nasıl tutacağını bizzat öğretti. **Yani bir ustanın bir atölyede bir genci çırak olarak yetiştirmesi ne demekse aleyhisselatu vessalam efendimiz de ashabını o şekilde yetiştirdi.** Allah onlardan razı olsun. Onlar da samimi bir şekilde bu öğretmenin peşinde dolaştılar. Onu böyle bir çırağın ustayı

izleyip, o sanatı öğrenmek için gösterdiği titizlikle izlediler. Gerçekten de çok güzel öğrendiler. Ashab-ı kiram; on binlerce sahabeden söz ediyoruz; çünkü Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizin veda hutbesini dinleyenler yüz bin kişiden fazlaydılar. Ne kadar olduklarını bilemiyoruz ama yüz bin kişiden fazlaydılar. Belki de yüz elli bin, iki yüz bin civarında sahabeden de söz etmek mümkündür. Ama on binlerce sahabe diyelim biz -kalın bir rakam kullanalım, on binlerce sahabe- Resulullah sallallahu aleyhi ve sellemden diploma almadılar. İcazet almadılar. Zaten bütün ilimleri, onun bildiği her şeyi de hepsi öğrenemediler. Neden?.....

Sahabiler her konuda uzman değildi...

Dedik ya bir okula alıp, haftada yirmi saat ders yapıp, sonra da dönem sonu imtihan yapıp sertifika vererek göndermedi onları. **Kim ne kadar onun etrafında durma şansı yakaladıysa o gün öğretilenleri öğrendiler.** Bunun için bakıyoruz ki ashab-ı kiramdan bazıları namaz konusunu çok iyi biliyor. Başka bir sahabe hac konusunu çok iyi biliyor. Daha başka bir sahabe Kur'an'ın tefsiri konusunda çok ehil. Öbür sahabe filan konuyu biliyor. Yüz konu varsa neredeyse yüz sahabe bu konuda konuşuyor. Her sahabe her konuda uzman değil. Tekrar vurguluyorum her sahabe her konuda uzman değildi. Çünkü Halid bin Velid Müslüman olunca, sahabelik şerefiyle şereflenince, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz eline kılıcını verdi. Gönderdi. Gidiş o gidiş... Belki de namazın farzlarını, vaciplerini diyeceğimiz bölümünü bile öğrenmeye vakit bulamadan gitti. Bir daha da o kılıcını elinden bırakmadığı için doğru dürüst okuma yazma bile... hani diyelim öğrenmeden onun hayatı bitti. Ama muhteşem şerefli bir geçmiş bırakarak gitti. Allah ondan razı olsun. Hatta ve hatta Ebu Bekirler, Ömerler bile Allah hepsinden razı olsun yüzde yüz Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem öğrettiği her şeyi öğrenme imkânına sahip olamadılar. Bunun için Omer Bin Hattâb radiyallahuanh, on seneden fazla bir zaman Ümmet-i Muhammed-i idare eden birinci derecedeki sorumlu halife olduğu halde, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yakınındaki kişi olduğu halde, en yakınında ve en samimi, en güvenilir üç dört adamından birisi olduğu halde, yönetimi esnasında Kur'an'a aykırı bir hareket yapmamak için, peygamber aleyhisselamin sünnetine ters bir hareket yapmamak için sürekli danışma meclisini yanında bulundurdu. Yani ashabin diğer bilen âlimlerini beraberinde bulundurdu. Onlarla istişareler yaparak, hangi konuda ne yapması gerektiğini öğrendi. Bu Ömer'in cahilliği anlamına gelmiyor. Öbürlerinin de Ömer'den daha kaliteli, daha yoğun bir bilgi sahibi oldukları anlamına gelmiyor. Ömer belki o danıştığı insanlardan ölçülemeyecek kadar farklı bir noktadaydı. Hadis-i şeriflerin şهادetiyle nitekim de öyleydi. Ama Ömer her şeyi Peygamber aleyhisselam efendimizden öğrenip ansiklopedik bir bilgi sahibi olmadı bu dünyada. "Filan konuda ayet bilen var mı, filan konuda hadis bilen var mı?" Diye sorma ihtiyacı hissetti.

Tekrar nedenine dönüyoruz. Çünkü ashab-ı kiramın bir kısmı on beş sene sonra Müslüman oldu, bir kısmı yirmi sene sonra Müslüman oldu. Bir kısmı ilk gün Müslüman oldu ama peygamber aleyhisselamin yanında durma imkânına sahip olmadı. Bir kısmı ilk günlerde Müslüman oldu ama sürekli görevlendirilip, farklı bölgelerde peygamber aleyhisselamdan uzak zeminlerde bulundu. Dolayısıyla ashab-ı kiramdan şöyle oturup peygamber aleyhisselam efendimizin dizinin dibinde bütün bilgileri ihtiva edecek sürekli aynı bilgiyi tazeleyecek yani bir üniversite mantığıyla, bir medrese mantığıyla eğitim gören sahâbî yok

gibidir. Mesela, ashab-ı kiramın en âlim, feraizi ve diğer mesail-i diniyeyi en iyi bilen istisnasız Ali bin Ebi Talip radiallahuanhtır. Yani Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem ilim dünyasının girişlerinden bir tanesidir Ali bin Ebu Talip ki, eşi ve benzeri ashab-ı kiram arasında yoktur. Ama bu sözler onun için de geçerlidir. Bir aylık, iki aylık dönemli görevlere gitmiş. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şuradan şuraya dolaş gel demiş. O dönemde yüzlerce ayet inmiş. Onlarca açıklama yapmış aleyhissalatu vesselam efendimiz. Dolayısıyla Ali bin Ebu Talip'in de katılmadığı dersler var. Ama bu onların yüksek makamlarını ve Allah nezdindeki değerlerini düşüren bir şey değil. Çünkü dersten kaytarmış, karnesinde devamsızlık olan bir öğrenci değil bu! Cihad ile görevlendirilmiş, tebliğiyle görevlendirilmiş. Dersten daha değerli, daha büyük vazifeler için Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem yanı başında bulunmamış günleri var da böyle bir eksiklikten söz ediyoruz.

Dinimizi Ashab-ı Kiram'ın Bütününden Öğrendik.

Kardeşler!

Biz Dinimizi ashab-ı kiramın bütününden öğrenmiş bulunuyoruz. Mesela şöyle bir uygulama yapmış olsak: "Ebu Bekir radiallahuanh veya Ali bin Ebu Talip radiallahuanhın peşinden gidelim o ne yaptıysa onu yapalım o ne dediyse dinimizi ona göre yaşayalım" desek çok kısır bir din bilgisi ile karşılaşırız. Yani ne Ali'den, ne Ebu Bekir'den, ne Ömer'den; onca azametli, kudretli konumlarına rağmen kâmil bir din öğrenmek mümkün değildir. Ama **ashab-ı kiramın bütününden Cebrail aleyhissalam'ın getirdiği her şeyi öğrendik. Allah böyle murad etti. Böyle istedi Allah. Eğer böyle istemeseydi peygamber aleyhissalatu vesselam efendimiz "benden sonra dininizin tamamını Ali'den alın, Ebu Bekir'den alın, İbn-i Mesud'dan alın" derdi.** Öyle bir yönlendirme yapmadı. Bilakis, bilakis, tam aksine, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimize Kur'an'la ilgili, yani Kur'an'ın ezberiyle, hafıza ile ilgili bir şey sorulduğunda, kendisi de ihtiyaç hissettiğinde "Ubey ibni Kâb nerededir?" demiş. "Ubey ibni Kâb'ı bulun bana". Niye? Ubey ibni Kâb'ı Kur'an ezberi konusunda en yetkili görüyor. Matematiksel bir konu sorulduğunda ya da matematiksel zekâyâ ihtiyaç olan bir bilgi hâsıl olduğunda "Zeydi bulun Zeyd'in kafası bu işlere iyi çalışır" buyurmuş. Hükümle ilgili bir mesele olduğunda da "Ali sizin dininizi en iyi bilenlerdendir, ona gidin" buyurmuş. Kendi sağlığında da farklı zekâlar, farklı yeteneklere yönlendirdiğini görüyoruz sallallahu aleyhi vesellem efendimizin. Yani yirmi üç yıllık programı aleyhissalatü vesselam efendimizin, yirmi üç yıllık insan yetiştirme düzeni, o yirmi üç yıla sıkıştırılmış onlarca cihad, binlerce kilometre kat edilerek ortaya konan cihad meyvesi gibi çalışmalar, Resulullah sallallahu aleyhi vesellem'in iç ve dış sorunlara verdiği yoğunluk... Bunların toplamı bir medrese kurup o medresede kendisinden sonraki hocaları, sertifikalı yetkilileri yetiştirme imkânı olmadı. Allah öyle murad etmedi.

Sadece Ravza-ı Mutahhara'nın şu anda yanı başında olan Ashab-ı Suffa dediğimiz Medine'ye dışarıdan gelen ve Medine'de barınma imkânı olmayan Müslümanların kaldığı ki; Ebu Hureyre radiallahuanh da onlardan bir tanesidir; bu dışarıdan gelen, diyelim ki Medine'de Müslüman olup kalmak isteyenlerin kaldığı, üç yüz kadar sahabe var, farklı dönemlerde farklı zamanlarda orada bir ağacın gölgesi altında akşam-sabah yatmışlar.

Onlar Resulullah sallallahu aleyhi vesellem efendimizin sürekli daha fazla yanı başında bulunmuşlar. Onlar -yani Ashab-ı Suffa- aleyhissalatu vesselam efendimizin evi de orada,

mescitte orada, on senelik eğitim programında niye mesela ciddi bir şekilde diploma alamadılar. Eee, peygamberde mescidinde durmadı ki on sene. Öyle bir camiye imam tayin edilip yirmi beş sene sonra oradan emekli olmak bu ümmete yeni geldi. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem de camisinde emekliliği hak edeceği kadar görev yapamadı. Bir gitti Tebüğe, iki ay sonra geldi. Bir gitti Mekke'nin fethine, bir ay sonra geldi. Beni Mustalık'a gitti, on beş gün sonra geldi. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem, imamlık görevlerini hep dışarlarda kullandı. Hiç o mescitte akşamdan sabah kadar bir hafta, yirmi gün üst üste vaki değil durduğu, durmadı. Çünkü din, bir yerde çöreklenip yosun tutacak kadar kalarak insan yetiştirme dini değil. Mobil hoca, Mobil! Her yerden çekimin olacak. Her yerde yayın yapabileceksin. Muhammed aleyhisselam öyleydi; dul kadınlar neredeyse oraya gidip onlara, orada tebliğ yaptı. Nerede yetim çocuk varsa onları kurtarmak için onların ayağına gitti. Gelsin insanlar, buradan nurumu kapsınlar gitsinler demedi. O nurunu mobil bir şekilde dolaştırdı. İلمي, vahyi yeryüzünün her tarafına yaymak için uğraştı sallallahu aleyhi vesellem efendimiz. Öyle gelecek millet bayram namazında, sen de müthiş bir konuşma yapacaksın, ilk defa geliyor zaten, ilk defa beyaz bez başında olan bir adamı dinliyor. O bir saatlik konuşmada insanların kalpleri eriyecek, küfür, şirk, hatalar kalplerden gidecek. Bayramdan sonra gelecek senin elini öpecek "bundan sonra namaza başlıyorum hocam" diyecek. Nerede bu nimet? Peygamber aleyhisselam efendimiz ve ashab-ı kiram insanların ayaklarına gittikleri halde defalarca on defa, yirmi defa ayaklarına gittikleri halde, Musa aleyhisselam firavun despotun ayağına gittiği halde bu böyle olmadı da; bayram namazına gelene konuşma yapmakla kim kimin kalbini eritir? Sen orada bal mumunu bile eritemezsin. Nerede taşlaşmış kalpleri eriteceksin! Her hâlükarda Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz sabit bir şekilde mescidinde oturup, insanlarda sırayla gelip elini öperek, işte duasını alarak, onlara nasihat ederek bu yirmi üç yılı geçirmede. Dağları, bayırları, vadileri, savaş meydanlarını aşarak insanların kalplerine ulaşmaya çalıştı. Çünkü onu yola çıkaran Allah, **çünkü onu yola çıkaran Allah "otur insanlar sana gelsin" demedi. "Kalk, kalk görevini yap" dedi Allah Teâlâ. قُمْ فَأَنْذِرْ Seyyid Kutub'a Allah rahmet eylesin. Diyor ki : "Bu nasıl bişey demek ki yirmi üç yıl bir daha oturamadı" diyor. Yirmi üç yıl oturamadı. Allah'a böyle itaat edilir. "Kalk ve uyar."** der sana yirmi üç yıl bir daha oturamazsın. Hatice validemiz onun destekçisi, Müminlerin ilk iman edenleri onun destekçisi ama hiçbiri de onun etrafında oturup saatlerce dinlenecek veya onda ders görececek bir durumda değillerdi. Düşman tehlikesi var. Hizmete ihtiyaç var. Çalışmaya ihtiyaç var. Din bu. Önceki peygamberler de böyleydiler, sallallahu aleyhi vesellem de böyle. Ashab-ı kiram da sanki onun kopyası gibi böyle oldular.

Ala külli hal kardeşler!

Birinci tespit edeceğimiz mesele şudur: Ashab-ı kiram Allah hepsinden razı olsun şefaathine nail olmayı hepimize muvaffak kılsın. Ashab-ı kiram ansiklopedik bir bilgi sahibi olamadılar. Bildilerse de mesela ansiklopedik dediğimiz a dan z ye İslam'ın bütün bilgilerini biliyor, namazı tarif ediyor, orucu tarif ediyor, zekâtı tarif ediyor, mirası tarif ediyor... Bu düzeyde bildilerse de, farklı nedenlerden dolayı bu bilgilerini bu şekilde blok halinde, paket halinde yani bir İslam ilmihali gibi dolaşma imkânı bulamadılar. Neden bulamadılar? Yetişirken öyle yetişemediler –en büyük neden-. İkinci neden de ashab-ı kiram bir hoca gibi ya da bir öğretmen gibi oturup çocuk yetiştirmeye hiçbir zaman fırsat bulamadılar. Yeryüzünde bir ucundan öbür ucuna kadar Lâ ilâhe illallah'ı duymamış biri vardır diye

sabahlara kadar uykusuz kaldılar. Yani insanları önce cehennemden kurtarmak, şöyle bir Lâ ilâhe illallah desin insanlar diye bir himmet içerisinde oldular. Büyük bir aşk ve heyecanla herkes Lâ ilâhe illallah desin diye gayret ettiler. Seksen yaşından sonra, seksen yaşından sonra Medine'den İstanbul'a yürüyerek geldiler ki şirkin kalelerinden biri daha yıkılsın üç kişi daha Lâ ilâhe illallah desin diye yollara döküldüler. Bildiğimiz hakikat bu. Dolayısıyla bizim bildiğimiz manada bir hocaefendi, bir âlim, bir şeyh efendi, bir tekkesinde insanları eğiten mürebbi, bir eğitimci durumunda ashab-ı kiram olamadılar. Yaşlılık günlerinde, artık hastalanmış, sakatlanmış şekilde oldukları zamanlarda Medine'ye döneneler, ya da Basra'da, Kufe'de vs. de ömrünün son günlerini bekleyenler kime rastladılarsa onlara bir şeyler verebildiler.

Ama her hâlükarda ashab-ı kiramın bütününden Cebrail aleyhisselam'ın getirdiği her şeyi bu ümmet öğrenmiştir. Bunda hiçbir tereddüdümüz yoktur. Fakat şu kadar ki "ben Abdullah ibni Mesud ne dediyse İslam'ı öyle yaşayacağım." Diyen birisi Abdullah İbn-i Mesud'un binlerce hadisi bize ulaştığı halde, İslam'ın mesela belki hac ile ilgili tek bir kelimesini öğrenemeyebilir. Çünkü Abdullah İbn-i Mesud veya her hangi bir sahâbî, bize paket şeklinde, bir İslam ilmihali yazacak şekilde, fıkıh ansiklopedisi yazacak şekilde bilgi ulaştıramamıştır. Bilmediğinden değil. Sistem bu şekilde kurulmuş değildi.

Öğretmek için başkalarının ayağına giden Peygamber duası almıştır

Kardeşler,

Ashab-ı kiram yeryüzüne dağıldılar. Mobil vakıflar olarak, mobil hocalar olarak, hareketli her yerde çekim gücü var, her yerde hoparlörü çalışıyor. Enerjisi her yerde. Ayaklarında ayakkabı yok. Omuzlarında güneşden koruyacak bir şey yok. Karınları tok değil. Ama yeryüzüne yayıldılar. Çünkü Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem "kim benden duyduğu bir sözü bir başkasına ulaştırırsa Allah onun yüzünü güldürsün" demişti. Peygamber duası almış hoca yeryüzünü dolaşan, bir başkasına bir satır öğreten hocadır. Oturduğu yerde milletin geldiği takdirlerde namaz kırdıran, ezan okuyup camide cemaat bekleyen hoca, dualı hoca değildir. Dualı hoca, yüzü gülecek hoca, peygamberin peşinden giden, varisi olan hoca, bir kelime, bir hadis, bir ayet, bir helal, bir haram öğretmek için uyuyamayan, insanların kapılarına giden, kahvehanelere giren -ama orada çay içmeyen- kahvehanelere gidip "Allah'tan korkun" deyip geri gelen, çocukların, oyun oynadığı yerlere, gençlerin takıldığı yerlere gidip heybetiyle, vakarıyla, Allah'ı, helali haramı tanıtandır. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem böyle yaptı. Musa aleyhisselam firavunun sarayına böyle girdi. Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem sevgili dedesi İbrahim aleyhisselam, Nemrut'un sarayına bu şekilde girdi. Bunun için girdi. Peygamberlik bu. Peygamber varisliği bu. **23.56**

Sahabenin tesir gücü

Ashab-ı kiram dolaştı. O zaman mamur olan, yani insanın yaşadığı her yere ayak basmak için gayret ettiler. Ve gerçekten de çok büyük işler becerdiler. Allah onlara bereket verdi. Tanımadıkları, dil bilmedikleri bir köye giriyorlar. Hataya gelmiş, Antakya'ya gelmiş ne Rumca bilir ne de oradakiler Arapça bilir. Geldi bir hafta orada oturdu. İnsanlarla nasıl konuştular? Elleri ne teknik imkânlar vardı? Broşür mü götürdüler? Slayt mı, cd mi götürdüler? Gazete, dergi mi götürdüler? Yoksa duyma özü olan insanlara hareketle

anlatılan teknikleri mi biliyorlardı o zamanlar? Nasıl konuştular? Ama onların bir hafta kaldığı kasabalar. La ilahe illallah dedi sonra. Nasıl oldu bu? Dil bilmiyorlardı bu kesin. Hani makam arabalarıyla, korumalarıyla gidip insanlar onların heybetine kanıp "bizde bu dine girelim, zengin olalım" mı dediler? Çulsuz insanlar, çıplak ayakla gittikleri köylerde, işaret ederek, "Gel Allah'a iman et" dediler "peki" dedi insanlar. Biz ise doğurduğumuz ve kulağına ezan okuduğumuz çocuklara bile on senede, yirmi senede iki rekât namaz kıldırıyoruz. Burada ki ince ayrıntı nedir? Allah'ın sana tesir halk edip etmemesidir. **Sahabe dil bilmiyordu. Ama volkan gibi heyecanı vardı. Tek başına dünyayı kurtarma aşkıyla yaşıyorlardı. Neredeyse denizi yürüyerek aşacaklardı. Dünyalık beklemiyorlardı. İkinci iş olarak görmüyorlardı bu işi. Yaşamak-ölmek gibi görüyorlardı.** Bir insan onların eliyle la ilahe illallah deyince heyecandan titriyor, gözyaşı akıtıyorlardı. Allah da dil bilmedikleri halde, bilgisayarları olmadığı halde, korumalı arabaları olmadığı halde, forslu elbiseleri, kravatları olmadığı halde, sarıkları kirli, çamurlu olduğu halde, belki de tırnaklarını bile günlerce kesemedikleri bir yolculuktan geldikleri halde gönülleri onlara açtı. Çünkü onların gönülleri de Allah'a açıktı. Gönülleri koltukla dolu değildi. Gönülleri mobilya ile dolu değildi. Allah ve cennetle doluydu. O gönül Allah ile, cennet ile dolunca dil bilmedikleri halde göz işaretleriyle, kaş işaretleriyle insanlara din anlattılar. Biz doğurduğumuz çocuklara, yetiştirdiğimiz nesle bir şey anlatamıyorsak bu dinin ağırlığından, zamanın kötülüğünden falan değil. Onlar da kendilerine göre en kötü zamanda, en vahşi imparatorlukların insanlara yamyamlık yaptığı bir zamanda yeryüzünü dolaştılar. Kimse onlara "gelin bizim neslimizi eğitin, namaz kıldırın" demedi. Gittikleri yerlerde onlar da engellerle karşılaştılar. Ama Rüstem'in karşısına dikildiğinde ne dediler "Biz kullara kulluktan, Allah'a kulluk yaptırmak için çıktık yola" dediler. Mobilya kulu, makam kulu, maaş kulu kendisi kul bir defa, başkasına nasıl kulluğu Allah'a doğru yükselt diye teklifte bulunabilecek?

Ebu Hanifelerimiz ashabın hepsinde bulunan balı topladılar

Kardeşler!

Ashab-ı kiram muhteşem bir çalışmayla insanlık tarihinin ilk, tek ve son çalışmasını yaparak Allah'a davet ettiler. Resulullah sallallahu aleyhi vesellemin ashabı, İsrail oğullarının peygamberlerinin bile beceremediğini becerdiler. Ya da Allah-u Teâlâ onlara lütfettiğini İsrail oğullarının peygamberlerine bile lütfetmedi. Büyük bir gayret gösterdiler, çalıştılar. Muhteşem bir çalışma ile muhteşem bir ilim nesli yetiştirdiler. Ashab-ı kiram kendi emanetleriyle okul, sınıf, defter, imtihan, sömestri kelimelerini bilmeden ulema yetiştirdiler.

Sahabe nesli dedik ki ansiklopedik bir bilgi sahibi olmadılar, olamadılar. Ya da öyle bir bilgi aktaramadılar. Ama yetiştirdikleri talebeler, müthiş bir ansiklopedi gibi yetiştiler. Ashab-ı kiramın elinden yetişen Ebu Hanife belki Ömer bin Hattap'tan, Ebu Bekir'den daha derli, toplu bilgi sahibi oldu. Sahabe olamadı, onun makamının gölgesinde bile bulunabilecek birisi değil. Ama ilim olarak, pratiklik olarak ashabın her hangi birinden daha derli toplu bilgi sahibi oldu. Çünkü Enes ibni Malik'in önüne oturdu. Abdullah ibni Mesud'un önüne oturdu. Filan sahabenin dizinin dibine çöktü. Ondakinden aldı, bundakinden aldı, bundakinden aldı. Yani ashab-ı kiram adeta kimi çam balı, kimi çiçek balı, kimi kestane balı gibiydi. **Ebu Hanifeler, o nesil, ashab-ı kiramın dizinin dibinde oturanlar veya ashabın birinci dereceden talebesi olan tabiin neslinin dizinin dibine oturanlar her çiçekten bal aldılar. Öyle bir bal çıkardılar ki**

ondan bir lokma ağzına koyduğunda Resulullah'a inen bütün vahyin kokusunu alıyorsun. Namazı alıyorsun, orucu alıyorsun, zekâtı alıyorsun, cihadı alıyorsun, infakı alıyorsun, evlenmeyi-boşanmayı alıyorsun. Tam bir vahiy müzesine döndü Ebu Hanifeler ve onların emsali olanlar. Allah onlardan da razı olsun. Muhteşem bir çalışmayı muhteşem bir şekilde presleyip ashab-ı kiram ikinci nesle ulaştırdılar. Ashab-ı kiramda sorun ne idi? Bir tanesine müracaat ettiğinde baştan sona, a'dan son harfe kadar her konuyu bulamıyorsun. "Git filancaya sor" diyor. "Filanca bu işi daha iyi bilir" diyor. Ömer bile "Bir sorayım başkasına" diyor. Ama onların bu dağınık bilgisini kendisinde toplayan Ebu Hanifeler, Muhammed bin İdris eş Şafiiler, Malik bin Enes'ler, Ahmed bin Hanbeller, İbrahim el-Nekha'lar daha farklı bir nesil oldular. Dolayısıyla ashab-ı kiramdan birisinin önüne diz çöken bir Müslüman, ondaki müthiş baldan aldığı halde sadece mesela kestane alıyordu veya birkaç çeşit alıyordu. Ama Malik bin Enes'in önüne oturan, Allah'ın kullarına verdiği bütün mesajları onda buldu. İmam Şafii'nin önünde oturan, kendisini Medine'nin her yerinden gelen sesleri duyan bir kulağın başında hissetti. Müslümanlar aradıkları geniş kapsamlılığı ve her derde devayı, her ihtiyacı karşılayacak potansiyeli ilk defa bu insanların elinde buldular. **Biz şimdi bunlara mezhep imamları diyoruz. 31.44**

Ashap sadece dört imamımızı yetiştirmede

Çok önemli bir hakikati vurgulayalım.

Kardeşler,

Ashab-ı kiramın elinden sadece Malik bin Enes, sadece Ahmed bin Hanbel ve Ebu Hanife yetişmemiştir. Onların yetiştirdiği Ebu Hanife sayısı en az üç yüz tanedir. Ama Allah bu büyük müçtehit ve eğitimi insanüstü denecek düzeyde yüksek olan kadrodan dört tanesinin isminin kıyamete kadar baki kalmasını murad etmiştir. Yoksa Ebu Hanife'nin önünde diz çökeceği yüzlercesi vardı. Sadece Ebu Hanife değil, Ahmed bin Hanbel değil, çok büyük bir nesil yetiştirdi Ashab-ı kiram. Bu bahsettiğim ansiklopedi, aradığın her maddeyi, hangi maddeyi arıyorsan onu karıştırınca buluyorsun. Her sorulan soruda Allah'ın cevabının ne olduğunu sana aktarabiliyor. Bu insanlar dört kişiden ibaret değildiler. Dördünün adı kalmıştır sadece. Diğerleri de var ama bir ekol olarak değil. Kitaplarımızda, filan konuda filanca zatın görüşü diye nakledilecek düzeyde kalmışlardır.

Mezhep imamlarını nasıl görmeliyiz

Demek ki Ashab-ı kiramdan sonra dört büyük insan bu ilmi topladılar. Bir büyük gerçek daha, nasıl ashab-ı kiramdan bir tanesi "Al sana din, bunda ne kadar varsa o kadardır" dendiğinde bir eksiklik ortaya çıkacaksa, **vurgulayarak ve kalınlaştırarak söylüyorum, imamlarımızdan her hangi biri de; Ebu Hanife, Şafii, Malik ve Ahmed bin Hanbel bunlardan herhangi biri de dininin bütünü değildir. Çünkü hiçbir insan, Resulullah sallallahu aleyhi vesellemden sonra hiçbir insan "işte din, fazlası eksigi yok" denecek durumda değildir.** Çünkü Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in mübarek ruhu refik-i ala ya yükseldikten sonra kimsenin hatasını, doğrusunu, eğrisini belirtmek için Cebrail inmemiştir bir daha. Bunlar müçtehit imamlarımızdır. Müçtehit, peygamber demek değil; müçtehit, çalışkan, gayretli demek. Çalışan, gayret eden muhteşem bir takdir görür. Ama "çalıştığın şey sondur, bundan sonrası olmaz" diyemeyiz. Peygamber aleyhisselam 'a takdir edilen makam, ona verilen

masumiyet, masum olma prensibi hiçbir âlime, hiçbir müçtehide, hiçbir şeyh efendiye, hiçbir Allah dostuna verilemez. Verildiği takdirde bu dinde Hıristiyan vari bir ekol oluşturulmuş olur. Ömer'in ulaşamadığına, Ali bin Ebu Talip'in ulaşamadığına Ebu Hanife yaklaşamaz bile. Bu Ebu Hanife ile, Ahmed bin Hanbel ile, Ömer'i kıyas ettiğimiz zaman böyledir. Ebu Hanife ile beni kıyas ettiğimiz zaman Güneş ile yirmi sene önce sönmüş bir mumu kıyas etmek gibi olur. Ölüyle diriye kıyas etmek bile bundan daha farklı olur her halde.

Ebu Hanife'yi peygamber gibi gördüğün zaman batıl iş yapmış olursun. Ebu Hanife'yi ilahiyat fakültesinde hoca gördüğün zaman da batıldan daha batıl iş yapmış olursun. Herkesi yerine oturtursan hakka ittiba etmiş olursun. Herkesin yeri nerede? Allah'ın yeri belli celle celaluhu. Cebrail'in yeri belli. Resulullah'ın yeri belli –masumluk noktası-. Ashab-ı kiramın yeri belli. Onların talebeleri tabiin neslinin yeri belli. Ebu Hanife'nin yeri belli. Ey Cumhuriyette eğitim görmüş hoca efendi senin yerin? Bulunur İnşallah. Belirli mi bilmiyorum. Bulunur İnşallah. Çünkü sen hala, hala ayet dinlediğin zaman "bana göre..." diye cevap veriyorsun. Ebu Hanife'nin ağzından bana göre hiç çıkmadı. Allah böyle diyor, Peygamberi böyle diyor, İbn-i Mesud böyle dedi, diyor. Sen hala kendine koltuk arıyorsun bu dinde. Onun için Ebu Hanife'nin yeri belirli. Bu yer putlaştırılmış bir yer olmaya müsait değil. Dolayısıyla benim imamım Ebu Hanife kim ise, yani mezhep imamım kim ise Malik bin Enes de odur. Muhammed bin İdris de odur. Ahmed bin Hanbel de odur. İbrahim Nahai de odur. Hammad da odur. Hasan Basri de odur. Neden? Çünkü ben Ebu Hanifeyi soyum ona dayandığı için değil, dinim ondan geçtiği için seviyorum. Dinim ona dayanmıyor, dinim Resulullah'a dayanıyor. Ben Ömer'in de kulu değilim. Ömer ile benim ilişkim, yol güzergâhında namazı öğrenirken, tahareti öğrenirken ondan yakıt almam gerektiği kadardır. Ömer'den bir şey öğrenmeden öbür tarafa gidemem. Yol yetmiyor peygambere kadar ulaşamıyorsun. Ara istasyonlara uğraman gerekiyor. Ömer ile ilişkim o benim. Ömer'e gidene kadar da Ebu Hanife'ye uğramam gerekiyor. Ondan bir şey öğrenmeyince bu sefer öbür tarafa gidemiyorum. **Biz Ebu Hanifeleri, bu ümmete din öğreten bu büyük insanları neden seviyoruz? Neden sevmek zorundayız? Çünkü derli, toplu hazır din hazırlayıp bize getirmişler. Hazır din onun elinden. Önüne oturduğün zaman taharetten cenazeyi gömmeye kadar; siyasetten ziraata kadar; ticaretten uluslararası ilişkilere kadar, ne lazımsa sana Lâ ilahe illallah diyen biri olarak, Ebu Hanife'nin sınıfında bunlar var. Ebu Hanife bunları öğretmiş. Ben onda hazır öğretilen bilgiyi bırakıp nereye gidebilirim ki. Filan sahabeye gitsem, filan sahabeden uluslararası ilişkiler konusunda bir satır öğrenemem. Ebu Zer'in ayağını yalasam, Ebu Zer'in kanındaki bütün hücreler bana taşınsa, öğreneceğim şeyler nihayetinde dinin yüzde ikisi bile değildir. Ama Ebu Hanife'nin önüne diz çöken, Muhammed bin İdris'in önüne diz çöken Resulullah'a inen vahyi bütün ayrıntılarıyla alır. Ama Ebu Hanifeler, Muhammed bin İdrisler sadece aktarma araçlarıdır.**

Kâbe'de aynı namazı beraber kılamayan Müslümanlar Yahudi'ye karşı nasıl cihad edebilirler

Bu nedenle bir hakikate daha parmak basacağız. **Hak mezhep dördtür diye dört yaşından beri bize öğretirler. Bu cümle keşke "dört hak mezhep şu ana gelmiştir" şeklinde söylenseydi. Daha doğru ifade olurdu.** Sanki dördün dışında o zaman beş, altı vardı. Yedi, sekiz, yirmi, otuz vardı o zamanlar. Onlar batıldı gibi bir hissiyat çıkıyor. Öyle değil. "Dört hak mezhep bu güne kadar gelmiştir" denilseydi çok daha doğru bir ifade olurdu. Yine öyle. Bu şu

demektir –aklen- : Dört tane ise doğru olan, hak olan birinde bulunmak, diğer üçünü batıl hale getirmez. Binaenaleyh Anadolu'daki bir Müslüman, Mekke-i Mükerrerme'ye gittiğinde dördüncü hak diye dört yaşından beri dediği Hanbeli imamın arkasında namaz kılarken kalkıp namazı yeniden iade ederse:

- Ne yapıyorsun hacı efendi, sen böyle bir nafile kılmazdın?
- Namazı iade ettim.
- Niye iade ettin?
- Bunlar Hanbeli, Hanbeli'nin arkasında olmaz bizim namazımız...

Vay Protestan herif!? Sen Hıristiyan filmlerini izleye izleye bu mezhepten çok etkilenmişsin. Dört yaşından beri dört mezhepten söz ediyorsun ne oldu şimdi? O da İstanbul'a geldiğinde Sultanahmet'te namaz kılarken "Bu Hanefi'nin arkasında mı namaz kılacaktık ya Rab ne günlere kaldık?" dese hoşuna mı gider? Vahdet dini bu mudur? Dördünün de hak olması bu anlamamı geliyor? Politik bir cümle miydi yoksa bu dört hak? Dört hakkı sen siyaseten mi söylemiştin? Uygulamaya gelince bir, masaya gelince dört hak oluyor. Bu çelişki Ebu Hanife'ye ait değildir. Çünkü Ebu Hanife benim mezhebime bağlı olanlar diye kimlik kartı basmamıştır hiçbir zaman! Mezhep kelimesini sonrakiler kullandılar. Bu bir zorunluluktur. Hala zorunluluktur. Çünkü Allah dininin yayılması için içtihat kapısını açık bırakmıştır. Dinin bu günlere kadar gelmesi Hıristiyanlık gibi iki yüz sene sonra tıkanıp körelen bir din olmamasının nedeni Ebu Hanifelerin, Malik bin Eneslerin içtihat kapısını kullanmalarındandır. Çalışıp gayret etmişler, dini canlı tutmuşlardır. Allah onlardan razı olsun. Ama bu dinin onların partisi gibi algılanması, yani "Malik bin Enes partisi" der gibi... Dolayısıyla "o iktidardayken nimetler onda, öbür mezhep iktidara gelince ihaleleri o dağıtıyor!?" Bu anlayış yüzde yüz batıldır.

Ümmeti Muhammed'in tefrikadan gördüğü zarar, sadece ülkelerinin coğrafya olarak bölünüp şu ülkeden iki ülke daha çıkarılması şeklinde değildir! Kâbe'nin dibinde, Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kabrinin başında bile aynı namazı aynı ezanla kılamayan Müslümanlar, küfre Yahudi'ye karşı nasıl birlik olup cihad edebilirler. Bir sabah namazında Resulullah'ın kabrinin yanındaki feyz ve bereket bile sana aynı imama uyma heyecanı vermiyor. Melanet beş yıldızlı otelde bekliyorsun. Haremde Niye namaz kılmıyorsun? Dendiğinde "Bunların arkasında namaz olmaz" diyorsun. Şef garsonun arkasında namaz daha mı iyi otellerde? Otel lobisinde oluyor da Resulullah'ın kabri başında niye namaz olmuyor? Böyle bir mezhepçilik Hıristiyanlıkta olabilir. Sen Ahmed bin Hanbel'in tırnaklarını bulsaydın da şifa diye ilaç olarak kullansaydın. Hangi Müslüman Ahmed bin Hanbel'e, Malik bin Enes'e dil uzatabilir. Ne hakla? Cumhuriyet çocukları olmadıkları için mi? Laiklik eğitimi görmedikleri için mi? Latin alfabesiyle yazılmış Kur'an görmedikleri için mi Ahmed bin Hanbeller kusurlu nesildirler? Asla. Onlar bu ümmetin dikilmiş başlarıdır. Dik başlı, onurlu, heybetli Resulullah sallallahu aleyhi vesellem'in mirasına kâmilten sahip çıkmış insanlardırlar. Hiçbiri dünyalığa bir dakika tenezzül etmediler. Dünya ayaklarına geldi ayaklarıyla teptiler onu. Ne maaşa tenezzül ettiler, ne forsa tenezzül ettiler. Allah'ın rızasından başka bir şeye razı olmadılar. Dört mezhep neden ortaya çıktı? Allah böyle murat etti.

Bir mezhebe tâbi olmak...

Bir başka hakikat daha var kardeşler!

Ben hanefiyim mesela... Ben hanefiyim, İnsanlar da zanneder ki reşit olunca gittim savcılıktan belge aldım -vatandaşlık belgesi- sonra gittim partiye kaydoldum, "bundan sonra filan partiliyim" der gibi. Fesubhanallah. Ammînin yani halktan birisinin, benim gibi üç tane beş tane ilmihal okumuş birisinin mezhebi mi olurmuş bu dünyada. Yani ne demek "ben Hanefiliği tercih ettim"? Yani bu dördünü de önüme koydum; baktım ki Ebu Hanife fena değil, valla daha doğru ya, çok iyi söylüyor maşaallah, gel senin mezhebine gireyim dedim. Mobilya dükkânı mı zannettin mezhepleri de bu mobilya bizim eve uygun diyorsun. Ebu Hanife'yi anlayacak adam; Allah nazardan korusun demek ki sen Ebu Hanife'den üstünsün ki onu anladın. Bir adam bir adamın pehlivanlık kararını nasıl verebilir? Çekersin bir el ense, yatırırın yere, bunun pehlivanlığı şöyle dersin. Sen adamın yanında karınca gibi görünüyorsun bu pehlivandır diye karar veremezsin ki! "Bu pehlivan bu pehlivandan daha üstündür" nasıl diyeceksin? Hangisiyle güreştin de tarttın kilolarını. Halk olarak, Müslümanlar olarak biz her hangi bir mezhebe abonelik aidatı ödemiyoruz ki, dernek değil ki bu "ben filanca dernekteyim sen filanca dernektesin.

Kardeşim bizim doğduğumuz diyarda bize namaz öğretilirken Ebu Hanife'nin sistemi ile öğretildi, bizde kendimizi Hanefi bildik. Bu kadar. Hocalarımız bile, okumuşlarımız bile Hanefiliği isteyerek, dileyerek veyahut da işte inceleyip de "Bu Ebu Hanife'nin bazı hataları var ama yine başlıyayım, hadi burada kalayım" diyecek halleri yoktur ki... Biz hala, hala Ebu Hanife'nin müçtehit olduğu çağlarda yani müçtehit olduğu yaşında onu Ümmet-i Muhammed müçtehit olarak ilan ettiği zamanda, sözlüksüz Arapça kullanamıyoruz. Senin hala Arapça sorunun var. Hala Kur'an'ı Kerim'i bir oturuşta okuyacak kadar ezber bilmiyorsun. Beş yüz tane bin tane hadis bilmiyorsun. Bilgisayardan kesip, yapıştırıp bir tez hazırladın, üç tane kitap yazdın, yirmi tane risale yazdın, otuz tane makale yazdın unvan aldın. İlmini arıyoruz biz. Unvanın var. Hürmet ederiz ama ilim yok ortada. Bunun için mezhep sahibi olmak diye bir şey de yoktur ortada kardeşim. Sen Siirt'e gidersen oradaki Müslümanlar nasıl namaz kılıyorlarsa öyle kılacaksın. "Ya İstanbul'dan bana bir Hanefi kılavuzu getirin" diyecek halin yok ki senin. Âmmînin yani halkın mezhebi olmaz, böyle bir iddia yok ortada. Önemli olan Allah'ın kitabına sadık kalmaktır. Vahye göre yaşamaktır. Vahye göre de nasıl yaşayacaksın sen. Karşındaki âlime bakacaksın. Âlim sana Malik bin Enes'in yolunu öğretiyorsa Malik bin Enes gibi gideceksin. Çünkü bunlar mezheptirler amma dinin farklı kolları değildirler bunlar. Resulullah sellallahu aleyhi ve sellemdeki yakıt ancak dörde bölünerek bize ulaşabilmiştir. Bir de hepsi bize gelseydi demek ki kalkamayacaktık bu yükün altından. 49.09

Mezhepler aynı okulun farklı sınıflarıdır.

Lakin tekrar ediyorum: Bu Ümmet Ebu Hanife'nin talebesi de olsa Malik bin Enes'in talebesidir. Malik bin Enes'in de talebesi olsa Ebu Hanife'nin talebesisin. Çünkü onlar aynı okulun diplomalarını veriyorlar. Aynı okuldaki farklı A-B sınıflarının öğretmenleri bunlar. Farklı bir şey öğretmiyorlar ki. Hıristiyanlıkta var ama. Ortodoksla Protestan arasında dağlar kadar fark var. Birinin beyaz dediğine öbürü kara diyor. Ama Ebu Hanife "faiz haramdı" derken Ahmed bin Hanbel "helal" dır mı dedi?

Müslüman'a mezhebi sorulur mu?

Biz birbirimize hangi mezhepten olduğumuzu sormaya bile hayâ etmeliyiz. Müslüman mısın diye soruluyor mu bir Müslüman'a. 'Siz Müslüman mısınız kardeşim?' diyen 'Eee iyi kimliği gösteriyim' diyor mu sana? Ne biçim bir soru bu ya. Aynı camide namaz kılıyoruz. Müslüman mısın denir mi bir insana? Hangi mezheptensin de denmez. Mezhebimiz Ebu Hanife'den Resulullah'a ulaşan vahiy mezhebidir. Bizim güzergâhımız Mekke'ye giderken kardeşim Konya'dan geçiyor, Siirt'ten geçiyor, filan vilayetten geçiyor. 'Ben bunları beğenmedim; Kahire üzerinden Mekke'ye gideceğim diyebilir miyim şimdi? İstanbul'dan Kahire'ye nasıl gideceğim ben bunları geçmeden. Allah benim önüme vahyini, dinini öğretecek kimse olarak Ebu Hanife'nin talebelerini çıkardı. Ben onlardan öğrendim bu kadar. Türkiye'de yaratılmayı murat edip, ben isteyip yapmadığım gibi Hanefi bir âlimden ders öğrenip, din öğrenip, namaz öğrenip Allah'a ibadet etmeyi de ben istemedim ki... Allah böyle murad etti. Benim karşıma Allah İslam'ı çıkardı, o İslam'ın şahadetini, namazını bana öğreten adam baktım ki soyu dayanıp Ebu Hanife'ye gidiyor. Ebu Hanife'yi de bıraktım Abdullah İbn-i Mesud'a gidiyor, Ömer İbn-i Hattab'a gidiyor, Enes bin Malik'e gidiyor. Her şey Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem efendimizde kilitleniyor. Mezhebi abartmak, yani mezhebi putlaştırmak yanlıştır.

Ebu Hanife dinine hizmet için kendini feda etmişti

Bir hakikat daha var kardeşler, Ebu Hanife masum değildir. Yani dediği her şey iman değildir. Ebu Hanife müçtehit, muhteşem, eşi-emsali bulunmaz bir âlimdir. Eğer Ebu Hanife aşılmaz, itiraz edilmez biri olacak olsaydı, kendi sağlığında talebeleri ona aykırı davranmazlardı. Her hangi bir ilmihal kitabını açın, filan meselede nasıl davranılacak; bakın ne diyor? "Bu meselede İmam-ı Azam'a göre yani Ebu Hanife'ye göre şöyledir, İmam Muhammed'e göre böyledir, Ebu Yusuf'a göre böyledir, Züfer'e göre böyledir" diyor. Kardeşim bu Züfer abi kim? Muhammed abi kim? Kendi sağlığında Ebu Hanife'nin önünde diz çöküp ders okuyan adamlar. Bu görüşlerini Ebu Hanife'nin sağlığında dile getirmişler. 'Üstadım biz senin gibi düşünmüyoruz' demişler. 'Allah böyle buyuruyor ama sen şöyle anlamışsın'; hocalarına demişler... Mezhepsiz herifleri görüyor musun yaptıklarını! Bu Ebu Hanife'nin gözünü nurla dolduran bir hareketti o zaman. Rabbine hamt etti talebelerim beni beğenmiyorlar, daha iyisini buluyorlar diye. Çünkü Ebu Hanife dinini menfaati için kullanmıyordu. Dinine hizmeti için kendini feda etmişti. 53.08

Mezhepler arası git gel yapmak

Şimdi hocaefendilerin Ebu Hanifeciliği Ebu Hanife'den daha, kraldan daha kralcı halde göstermeleri yanlıştır. İnsanların bir o mezhep bir bu mezhep, bir o âlim bir bu âlim diye karga gibi daldan dala sıçramaları da cahillikten başka bir şey değil. Aslında kaytarmak istiyordur. Ebu Hanife'den yüzde yirmi indirimli öbüründe yüzde on sekiz varsa oraya gidiyor. Bu dindarlık değil. Müslümanlık değil. Müslüman Allah'a daha yakın olanını, fetvanın daha ağır olanını arar. Bunun için bir boşanma konusunda, faiz konusunda, cinayet konusunda fetva veren hocaefendi, müftü efendi, âlim "valla bilmiyorum bizim fetva kitaplarında böyle" demez. Bu hocalık değildir. Hocalık değil bu. Ne yapar ya? Sen bir defa önüne Allah'ın kitabını, peygamberinin sünnetini, Ebu Hanife'nin içtihatlarını, Malik bin Enes'in içtihatlarını koyacak düzeyde değilsen, insanlara helaldir, haramdır deyip cehenneme yuvarlanma. Bırak

insanlar helali, haramı başkasından öğrensinler. Sen bu düzeyde isen eğer, mezhebini koruyamazsın dinini korumak zorundasın. Bir fetva veriyorsun o fetva sayesinde insanlar zinaya kayıyorlar senin fetvanı kullanarak. Dur burada. Dur! "E Hanefi mezhebi böyle." Kıyamet günü, kabirde sorulduğunda "Mezhebin nedir?" diye bir soru var mı? Ebu Hanife kimseyi kurtaracak mı kıyamet günü?

Örnek vereyim bir tane anlaşılın diye. Bu çağın en güzel Hanefi fetvalarından biri:

- Bir bayan genç kız, evlenirken babasının onayı gerekir mi, gerekmez mi?

- Cevap: İmam-ı Azam'ın mezhebine göre reşide olmuş, yani akil-baliğ olmuş bir bayan, evleneceği zaman babasından izin alması gerekmez. Ebu Hanife'nin dışında diğer bütün Ümmeti Muhammed'in âlimlerine, mezheplerine göre bu nikâh batıldır. Şimdi genç kız İstanbul'a üniversiteye gidiyor. "İşte, baba şöyle olacağım, böyle olacağım, köye döneceğim, siz zengin olacaksınız" diye, babası da gönderiyor. Nasıl, niye bilmem gönderiyor!? Geliyor kız, başörtü taktı-takmadı namuslu, iffetli mücadeleler yapıyor Maşaallah. Yani zaten o okulu bitirince Allah'ın izniyle İslam'ı kurtaracak! Onun için İstanbul'a geldi o! O arada birisi, genç birisi "tek başına yapamazsın bunu, beraber Allah'ın izniyle bu yola çıkalım" diye teklif götürüyor ona, beraber yola çıkıyorlar. Bu beraberlik, 'ateşle-barut'... Bir aradayken sıkıntı oluşturuyor tabi. Eee ne yapalım? İmam nikâhı yapalım. Sanki müezzin de nikâh yaparmış gibi! Bu ne rezilliktir! Dini nikâh, imam nikâhı! Nikâhın başka çeşidi mi var? Allah'ın adının dışında bir yolla iffet helal oluyor mu kimseye? Bu da ayrı bir dert tabi. Şimdi İmam nikâhı yapalım. Bu imam nikâhını ya -ne demektir bilmiyorum-. Benim dinimde imam nikâhı yok. Nikâh var. İmam nikâhı niye diyorlar biliyor musunuz? Suçumuzu kılıflandırma nikâhı diyelim buna diyemiyorlar, onun için imam nikâhı diyorlar. E peki çocuk işte erkek, delikanlı hadi bu işi halledelim dediğinde nikâh yapacağız bu nikâhlarını kim yapacaksa soru hazır: - Baban razı mı, annen razı mı? Hanefi mezhebine göre babaya sormak gerekmiyor. İmam-ı Azam'a göre babaya sormak gerekmiyor. Bir müftülüğe soralım böyle mi? Böyle tabi. E Fetvâ-i Hindiyye'de böyle yazıyor. Hanefi kitaplarında böyle yazıyor. Ondan sonra yüzlerce başörtülü kız evlenmiş, boşanmış bir defa evlenmiş bir daha boşanmış, rezil bir halde. Sen nerden çıktın hoca efendi, 'Ebu Hanife böyle demişti'. Ebu Hanife peygamber mi? Peygamber mi Ebu Hanife?...

Abdullah İbn-i Abbas bir konu hakkında fetva vermiş, Ömer bin Hattâb bunu duymuş. Peygamberin amcasının oğlu bir konuda fetva veriyor o da yanlış. Şimdi çıkıp yakasından asılacak, Peygamberin amcasının çocuğu hürmet etmek istiyor. Bakmış olacak gibi değil. Çıkmış bir gün namazdan sonra demiş ki; "İnsanlar beni dinleyin. Bazı çoluk çocuk anlamadıkları fetvalara karışıyorlar, şu helaldir bu helaldir diyorlar. Onlara uyup birisi zina eder, onu da vallahi taşlarım burada dikkat etsin" demiş. İsmi vermemiş ama diyeceğini demiş. Sonra anlaşılmış ki İbn-i Abbas biraz önce dedik ya o meseleyi bilmiyor. Tebuk gazvesinde konuşulmuş o da orada değildi, bilmiyor bu meseleyi, yanlış söylüyor. İbn-i Abbas'ın bile yanlış olur. Ebu Hanife böyle içtihat etmiştir; evet, demiştir ki kadın babasına sormak zorunda değildir. Ama Ümmetin geri kalan bloku olduğu gibi yüzde doksan sekizi baba onayı olmadan kıyılan nikâh batıldır demiştir.

Şimdi Üniversiteye okumak için gelmiş yüzlerce kızın iffeti bu konuda suiistimal edildiğini, üniversitelerin uyduruk nikâhlarla evlenmiş yüzlerce genç tarafından Allah'ın

Şeriatının heder edildiği mekân haline geldiğini bilmeyen bir müftü, sırf Hanefiliği taklit edeceğim diye fetva verebilir mi? Böyle Hanefilik olur mu? Ebu Hanife bir defa o kızın İstanbul'a gelmesine haram diyor oradan niye başlamadın sen? He o zaman da İmam Şafii'den alıntı yapıyorsun. İndirim herkes ticaret merkezlerine gidiyor. Ucuz hangisiyse oradan alıyorsun. Yüzde beş indirim var burada. Bu din değil. Din değil. Din dünya metâi değil ki ucuzunu, kolayını, pratik kullanılanı bulacaksın. Allah'a daha yakın olanı, takvaya, zühde daha yakın olanı bulacağız.

Kardeşler,

Mezhepler oynucağımız değildir. Kim demiş? Nereden Hanefi olduk biz ya? Nereden Hanefi olduk? Biz Hanefi isek, Hanefi imamımız kendi dönemindekini siyasi çalışmalara yön vermiş, bu uğurda hapishanelere girmiş birisidir. Daha dünya kaç kıtadır ondan haberimiz yok böyle Hanefi olur mu ya? Şuursuz Hanefi'yiz o zaman biz. Bir ucundan yakalayıp kestirmeden gitmek yok.

Kardeşler!

Ebu Hanife zühdünde, takvasında, ibadetinde, ilminde eşi ve benzeri kendisinden sonra bir daha gelmeyen bir Allah dostudur. İlmî Allah içindi. Cennete girmek için, Rabbinin rızasını kazanmak için ilim öğrendi. Ve talebe yetiştirdi. Ama bu onun put olduğunu göstermiyor. Peşinden gideriz. Ümmet-i Muhammed'in onuru, dik duruşu eğer Ebu Hanife'nin dışında biriyle de amel etmemizi gerektiriyorsa orada dururuz. Eğer Ebu Hanife'nin bir fetvası bu asırda fitneye, fesada sebep olacaksa, Malik bin Enes'ininki de öbür türlüyse, Allah niye dördüne de hak dedirtti bize? Nitekim Osmanlı Devleti son döneminde bir mecelle oluşturmak istediler, yani bir kanun anayasa gibi bir şey oluşturalım dediler. Hanefi devleti olduğu halde padişah, şeyhülislam, ulema, kökten Hanefi mezhebinden oldukları halde, mecelleyi dört mezhebe göre hazırladılar. Çünkü bir devlet kanunnamesi oluşturacak düzeyde bir mezhep yeterli değil.

Şimdi de ulema konseyleri oluşturulurken bütün mezheplerin müçtehitlerinden, âlimlerinden âlim getiriliyor. Onların ortak hükmüne Allah'ın hükmü deniyor. Çünkü dünya çok büyüdü. İlme çok fazla ihtiyaç var. Bu büyük gelişmeleri tek bir insanın kafasından eğer vahiy destekli değilse algılamak çok zor. Bu şüphesiz fitne çıkarmak için uygun zemindir. Lakin biz fitne istemiyoruz Allah'ın rızasını istiyoruz.

Velhamdulillahirabbilalemin.

1-Müddessir suresi 2. Ayet